

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520165 Kleva

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Maria Johansson

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520165 Kleva

Kommun: Tanum

Områdets totala areal: 36 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2020-12-18

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2021-10-28

Markägarförhållanden:

Ägs av privata markägare och staten genom Naturvårdsverket.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 - Taiga

9020 - Nordlig ädellövskog

9070 - Trädklädd betesmark

9160 - Näringsrik ekskog

9190 - Näringsfattig ekskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Kleva är de prioriterade bevarandevärdena bevarandet av ädellövbestånden. Delar av området ska präglas av naturlig dynamik men med underhållsröjning av gran och framröjning av skyddsvärda träd. Andra delar ska präglas av skogsbeta med luckhuggning. Prioriterade naturtyper är trädklädd betesmark, näringsfattig ekskog samt nordlig ädellövskog.

Motivering: Den kalkrika ädellövskogen hyser flera rödlistade arter och är känd för sin värdefulla svampflora. Området har fått högsta klass i den regionala lövskogsinventeringen.

Prioriterade åtgärder: Området behöver skyddas som naturreservat. Gransanering i bestånden med ädellövskog samt röjning av igenväxningsvegetation kring grova, vidkroniga träd som tidigare stått öppet behövs. Bete behövs i den trädklädda betesmarken.

Beskrivning av området

Kleva är en ädellövskog som ligger vid Sannäsfjorden norr om Grebbestad i Tanums kommun. I anslutning till området finns långrunda havsområden och ett varierat odlingslandskap med betesmarker och strandängar. Marken är skalgrusblandad och har därmed ett högt kalkinnehåll. Ädellövskogarna i Kleva innehåller främst ek men partier med lind finns och på ett litet område i den södra delen växer bok. Det finns också inslag av triviala lövträd som klibbal, asp, björk och rönn. Buskiktet domineras av en, hassel, brakved och hägg med inslag av nypon och slån. Lundfloran är rik på grund av kalkförekomsten. Här finns bland annat svartbräken, lundelm, gaffelbräken, hässlebrodd, gullviva, blåsippa, lundstjärnblomma, skogsbingel, vispstarr och kungsmynnta. Lavar som skriftlav, porlav och rostfläck finns i området samt mossorna fällmossa, påsfliksmossa, glansmossa, praktstjärnmossa och lundsprötmossa. Området är framförallt känt för sin värdefulla svampflora. Här finns t.ex. svavelrika och de rödlistade arterna korallrika och lindskål. Mitt i området finns ett parti med hällmarkstallskog. Kleva med omnejd är viktig för landskapsbilden och har fått högsta klass i den regionala odlingslandskapsplanen. Området är av riksintresse för naturvården och friluftslivet. Delar av området omfattas av strandskydd och naturvårdsområde. Kleva ligger i ett område där exploateringstrycket är högt.

Området omfattar idag 36 hektar. Nästa gång som Länsstyrelsen har möjlighet att förslå ändringar till Regeringen, kommer Länsstyrelsen att föreslå att gränsen ändras. Se förslag i bilaga 2. Om Regeringen godkänner ändringen minskas området i söder och utökas i öster och kommer att omfatta 35 hektar. Fram tills att Regeringen har godkänt ändringen gäller den nuvarande gränsen.

Utvecklingsmark är mark som idag inte håller Natura 2000-naturtypsklass, men kan komma att göra det på sikt. Utvecklingsmarken är viktig för att uppnå och upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd för naturtyperna i området. Utvecklingsmarken beskrivs under respektive naturtyp 9010 taiga, 9020 nordlig ädellövskog och 9190 näringsfattig ekskog. Det finns också 1,4 hektar utvecklingsmark till lövsumpskog 9080 i nordvästra och i den sydvästra delen av området. I den del som föreslås ingå i Natura 2000-området på sikt, finns 0,55 hektar utvecklingsmark till salt strandäng 1330. Denna naturtyp finns i det angränsande Natura 2000-området Sannäsfjorden. Denna naturtyp är därför viktig för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd för salta strandängar i Sannäsfjorden.

Vad kan påverka negativt

Områdets Natura 2000-naturtyper skulle påverkas negativt av:

- Skogsbruksåtgärder annat än i naturvårdssyfte i området. Exempel på hot är avverkningar, gallringar, röjningar, upparbetning eller bortförel av dött träd eller vindfalle samt plantering av barrträd.

- Faktorer som påverkar de skyddsvärda träden negativt. Detta kan vara skador eller slitage på stam och rötter från t.ex. betesdjurens gnag, kraftig beskuggning eller svampangrepp som dödar trädet snabbt.

- Invandring av gran. Gran kan konkurrera ut lövträd och hagmarksflora.

- Almsjuka och askskottssjuka.

- Felaktig skötsel, utebliven och/eller otillräcklig hävd i den trädklädda betesmarken. Svagt hävd kan utgöra ett hot med igenväxning som följd.

- Tillförsel av bekämpningsmedel, gödsel eller kalk i Natura 2000-naturtyperna.
- Indirekt näringstillförsel till Natura 2000-naturtyperna som t.ex. läckage av näringsämnen från åkermark, stödutfodring av betesdjuren eller sambete med gödslad vall skulle påverka negativt. Bete efter vegetationsperiodens slut och under vinterhalvåret innebär att djuren måste stödutfodras, vilket ger en näringstillförsel till fåltskiktet.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför endast användas vid behov.
- Åtgärder i eller utanför området som påverkar Natura 2000-naturtypernas hydrologi, t.ex. dikningar, dämningar eller anläggande av skogsbilvägar i anslutning till området.
- Slitage och markskador. Det skulle t.ex kunna uppstå om djuren gick i området vintertid. De blöta markerna är särskilt känsliga för trampsador.
- Exploatering t.ex. bygge av väg eller hus, täktverksamhet, grävning, schaktning etc.
- Introduktion av främmande arter.
- Luftföroreningar kan skada områdets kryptogamflora och påverka markfloran negativt

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Om en verksamhet eller åtgärd riskerar att på ett betydande sätt påverka ett Natura 2000-område så kan denna vara tillståndspliktig även om den utförs utanför Natura 2000-området. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken) .

Drygt halva området omfattas av naturvårdsområde och strandskydd. Detta skydd reglerar bara byggnationer av olika slag. Området föreslås skyddas som naturreservat för att säkerställa att ett gynnsamt bevarandetillstånd uppnås och upprätthålls för Natura 2000-naturtyperna. Om naturreservatet vinner laga kraft kommer naturvårdsområdet upphävas på den del som ingår i naturreservatet.

Skötsel beskrivs under respektive naturtyp.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 - Taiga

Areal: 1,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

1,7 ha taiga är inrapporterad till EU. Ett parti med 1,6 ha hållmarkstallskog finns i den mellersta delen av området. Dock finns utvecklings mark till västlig taiga så på sikt kommer det att finnas minst 1,7 hektar taiga, så därför kommer länsstyrelsen inte föreslå någon justering av arealen.

I taigan finns flera 120-åriga tallar och någon äldre. Död ved finns i form av några enstaka torrakor och lågor. 1,9 ha utvecklingsmark till naturtypen och 0,75 ha som antingen kan utvecklas till taiga eller näringsfattig ekskog finns i södra delen av området. Den utgörs av hållmarker med blandskogar med främst tall, krattek och en.

Generell beskrivning av naturtypen:

Naturtypen förekommer på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark i boreal-boreonemoral zon. Trädskiktet är normalt mellan 30-100% och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Inslag av andra trädslag kan finnas liksom även brandfält och stormfällningar. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog och den ska befinna sig i ett sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen.

Naturtypen taiga beskrivs generellt som naturliga, gamla, boreala och hemiboreala skogar, ”naturskog” eller ”naturskogsartad skog”. Med naturliga, gamla skogar menas skogar som bibehållit en stor del av den naturliga skogens artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion. Här ska exempelvis finnas gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Dessa skogar kan ha en viss mänsklig påverkan genom exempelvis plockhuggning, men de har aldrig omfattats av större kalavverkningar. De hyser en rad hotade arter bland mossor, lavar, svampar och evertebrater (främst skalbaggar) . Välbevarad grundvattenförekomst är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Typiska arter är linnea, mattlumner, plattlumner, knärot, ögonpyrola, grönpyrola, tallört, vedtrappmossa, blåmossa, platt fjädermossa, skogshakmossa, garnlav, kattfotslav, läderlappslav, sotlav, skinnlav, lunglav, kandelabersvamp, koralltaggsvamp, ullticka, tallticka, rynkskinn m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Taiga (9010) ska vara minst 1,7 hektar och gärna öka inom utvecklingsmarken. Skogen ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. svamp- och insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka skogens dynamik och struktur. Till följd av naturliga störningar kan eventuellt yngre successionsstadier förekomma under perioder.

Tall ska präglade skogen. Det ska finnas gammal tall och förnygring av nya tallar som

efterträdare. Hydrologi och markens näringsstatus ska vara ostörd och naturlig. Skogen ska ha ingen eller endast lite negativ mänsklig påverkan. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd, levande träd med döda träddeklar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller döende träd. För landet och naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte finnas i området.

Typiska arter ska förekomma.

Bevarandetillstånd

År 2020 är bevarandetillståndet ogynnsamt. Det finns inte tillräcklig kontinuitet av gamla träd och död ved för att naturtypen ska ha gynnsamt bevarandetillstånd, men på sikt kommer bevarandetillståndet att bli gynnsamt om naturtypen sköts enligt naturreservatets skötselplan.

Bevarandeåtgärder

Naturtypen sköts enligt framtagna skötselplan för det planerade naturreservatet. Det innebär att gran och annan igenväxningsvegetation röjs vid behov. Den del som är naturtyp ingår i betesfällan och djur kan passera igen. Skyddsvärda träd röjs fram, framförallt i utvecklingsmarken. Ersättningsträd för dessa kan vid behov planteras. I utvecklingsmarken görs också veteranisering och skapande av död ved genom ringbarkning.

Se också bevarandeåtgärderna för området som helhet.

9020 - Nordlig ädellövskog

Areal: 2,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 3,3 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

3,3 hektar av naturtypen finns i den sydöstra delen av området och 0,45 hektar som utvecklingsmark till naturtypen. Den utgörs av gammal slåtter/betesmark med många mycket gamla grova träd, framförallt av ek och lind. Gissningsvis 250-400 år. Det yngre trädsiktet är relativt jämnårigt och domineras av lind som är cirka 50 år, men även björk och något äldre asp finns. Gammal plockhuggning/gallring har gynnat trädens grovlek. Död ved saknas. 1 grov låga finns. I fältskikt finns lundartade örter som blåsippan och harsyra. Ytan kommer att utvecklas till fin ädellövskog eftersom det redan finns så många gamla träd.

Typiska arter som t.ex. trubbfjädermossa, fällmossa, platt fjädermossa, grov baronmossa och vätteros förekommer i området enligt Artportalen.

Generell beskrivning av naturtypen:

Naturtypen förekommer på mark som är torr-fuktig och relativt näringsrik. Trädsiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ädellövträd utgör normalt minst 50% av grundytan, men lövdominerad naturskog med ned till 30% ädellöv kan föras till naturtypen. Viktiga komponenter i trädsiktet är ek, alm, ask, lind och lönn. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Välbevarad grundvattenförekomst är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Typiska arter är skogsbingel, lunglav, fällmossa, trubbfjädermossa, almlav, gulvit blekspik, lunglav m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Nordlig ädellövskog (9020) ska vara minst 3,3 hektar. Skogen ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Till följd av naturliga störningar kan eventuellt yngre successionsstadier förekomma under perioder. Ädellövträd ska prägla naturtypen. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd, som efterträdare, av följande trädarter: asp (enstaka); ek (allmänt-rikligt förekommande); hassel (tämligen allmänt förekommande); lind (rikligt förekommande). Markens näringsstatus och hydrologi ska vara naturlig. Marken ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Skogen ska ha ingen eller endast lite negativ mänsklig påverkan. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas ett buskskikt med framförallt hassel. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd (rikligt förekommande); död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar och träd med håligheter ska finnas. Gran, buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. För landet och naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte finnas i området. Typiska arter ska förekomma allmänt-rikligt

Bevarandetillstånd

År 2020 är bevarandetillståndet gynnsamt.

Bevarandeåtgärder

Naturtypen sköts enligt framtagna skötselplan för det planerade naturreservatet. Det innebär att gran och annan igenväxningsvegetation röjs vid behov. Skyddsvärda träd röjs fram.

Veteranisering och tillskapande av död ved görs i första hand i utvecklingsmarken. Se också bevarandeåtgärderna för området som helhet.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 8,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 9,1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Denna naturtyp är vanlig i området, och finns i norra delen. Den utgörs av betad skog och för detta betad skog. Trädskiktet utgörs av ädellövblandskog med mestadels ek men även ask och lind förekommer. Al förekommer i fuktiga partier. I buskkiktet finns hassel. På vissa ställen har föryngringsbeskärning av hassel gjorts. Död ved finns på enstaka ytor men generellt så är det ont om död ved. Typiska arter som tex gullviva förekommer i området.

Generell beskrivning av naturtypen:

Naturtypen förekommer på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik fastmark. Träd- och buskskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska trädslag. Naturtypen inkluderar betade trädklädda hagmarker och betad skog. Naturtypen har lång hävdkontinuitet och lång trädkontinuitet och inslag av gamla träd. Bete förekommer normalt i naturtypen. Området ska hysa en från naturvårdssynpunkt värdefull artstock knuten till betespåverkan i fältskiktet och/eller till solbelysta hagmarksträd. Värden knutna till beteshävd finns. Artsammansättningen varierar beroende på geografisk belägenhet och markens produktionsförmåga. I hagmarkerna dominerar lövträd, ofta ek och björk men även lind, ask och i vissa fall tall förekommer. I den betade skogen dominerar oftast barrträd och björk, i södra Sverige även ek/bok. Trädklädda betesmarker med grova solbelysta lövträd är särskilt värdefulla eftersom träden i regel är artrika för fler organismgrupper. Välbevarad grundvattenförekomst är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Typiska arter: blåsuga, ormrot, lundstarr, stagg, klockpyrola, ängsvädd, ekspik, sotlav, läderlappslav, skogsvisslare, slättergräsfjäril, brunfläckig pärlemorfjäril m.fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, näringstillförsel, bruten kontinuitet i trädskiktet. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 9,1 hektar. Årligt bete ska påverka naturtypens dynamik och struktur. Ädellövträd ska prägla betesmarken. Krontäckningen ska kunna variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Solexponerade, varma miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag i området. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: Ek (rikligt förekommande) ; lind (förekommande) . Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter men framförallt med hassel. Gran, buskar och sly/ungräd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte finnas i området. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd och gamla hävdpräglade träd ska förekomma rikligt. Död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar och träd med håligheter ska vara allmänt-rikligt förekommande. Typiska arter ska förekomma.

Bevarandetillstånd

År 2020 är bevarandetillståndet ogynnsamt. Men med fortsatt bete och skötsel enligt naturreservatets skötselplan kommer bevarandetillståndet att bli gynnsamt på sikt.

Bevarandeåtgärder

Naturtypen sköts enligt framtagen skötselplan för det planerade naturreservatet. Det innebär att

skyddsvärda träd röjs fram och att gläntor öppnas upp för att möjliggöra etablering av ersättningsträd. Årligt bete. Se också bevarandeåtgärderna för området som helhet.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 1,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inventeringar har visat att naturtypen bör klassas om till 9070, trädklädd betesmark. 9160, näringsrik ekskog kommer att rapporteras bort nästa gång som Länsstyrelsen har möjlighet att rapportera in förändringar till Regeringen.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 1,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 2,84 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Kleva förekommer naturtypen i form av krattekskogar i den mellersta delen av området, men även i branterna i norr, totalt cirka 2,8 hektar. Det finns också drygt 1 hektar utvecklingsmark till 9190 och 0,7 hektar som kan utvecklas antingen till taiga eller näringsfattig ekskog.

I den mellersta delen av området har det förmodligen tidigare varit skogsbete och i den av ytorna som ligger längst österut är krattekarna runt 115 år. Trädskiktet är glest av äldre krattek och yngre träd av asp samt enstaka björk och tall. Buskskiktet är tätt och består av ung, klen asp och ek. Enbuskar finns. Det är ont om död ved. I den ytan som ligger längre västerut är krattekarna troligen ca 90-140 år. Även här är det ont om död ved. I området som helhet finns typiska arter som liljekonvalj, vildkaprifol, fällmossa, klippfrullania, ekskinn och rostfläck.

Generell beskrivning av naturtypen:

Ekskog på näringsfattiga sura, sandiga och podsolerade jordar och morän som är torr-frisk, i vissa fall blöt. Trädskiktets krontäckningsgrad är mellan 30 - 100% och domineras av ek. Ibland är träden senvuxna, låga och knotiga och kan bilda så kallad krattekskog. Skogen ska vara eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog. Det ska finnas gamla träd, död ved och skogen ska vara i ett sent eller relativt sent successionsstadium. Ostörd hydrologi och naturlig näringsfattig status är viktigt för naturtypen. Skogen ska i första hand lämnas för fri utveckling men det kan ibland vara nödvändigt att göra kompensering åtgärder som exempelvis friställning av gamla spärrgreniga ekar för att förlänga livslängden samt luckhuggning för att gynna ekföryngring. Välbevarad grundvattenförekomst är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Typiska arter är murgroda, vildkaprifol, ekorrbar, fällmossa, guldlockmossa, trädporrella, glansfläck, rostfläck, almlav, grynnig filtlav, lunglav, bärdlav, rutsinn, ekskinn m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Näringsfattig ekskog (9190) ska vara minst 2,8 hektar men gärna öka inom utvecklingsmarken. Skogen ska i huvudsak formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t. ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, eller bete ska påverka dynamik och struktur. Hydrologin och näringsstatusen ska vara ostörd och naturlig. Ek ska präglade skogen. Det ska finnas gamla ekar och föryngring av ek som efterträdare till de gamla träden. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd (rikligt förekommande); död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar (allmänt förekommande). Gran ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte finnas i området. Det ska finnas allmänt-rikligt med typiska arter.

Bevarandetillstånd

År 2020 är bevarandetillståndet ogynnsamt. Det finns inte tillräcklig kontinuitet av gamla träd och död ved för att naturtypen ska ha gynnsamt bevarandetillstånd, men på sikt kommer

bevarandetillståndet att bli gynnsamt om naturtypen sköts enligt skötselplan.

Bevarandeåtgärder

Naturtypen sköts enligt framtagna skötselplan för det planerade naturreservatet. Det innebär att gran och annan igenväxningsvegetation röjs vid behov. Eventuellt behöver det röjas runt skyddsvärda träd. Extensivt bete. Se också bevarandeåtgärderna för området som helhet.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2020-03.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1995:21. Hultengren, S., Olsson, K. Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden. ISSN 1104-487X.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1988: Beslut för naturvårdsområdet Tanumskusten, III, Sannäsfjord. Beslut 1988-11-03.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1997: Ädellövskogar i Tanums kommun. 97:11.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/. 2020-03.

Bilagor

Bilaga 1. Karta med avgränsning av området

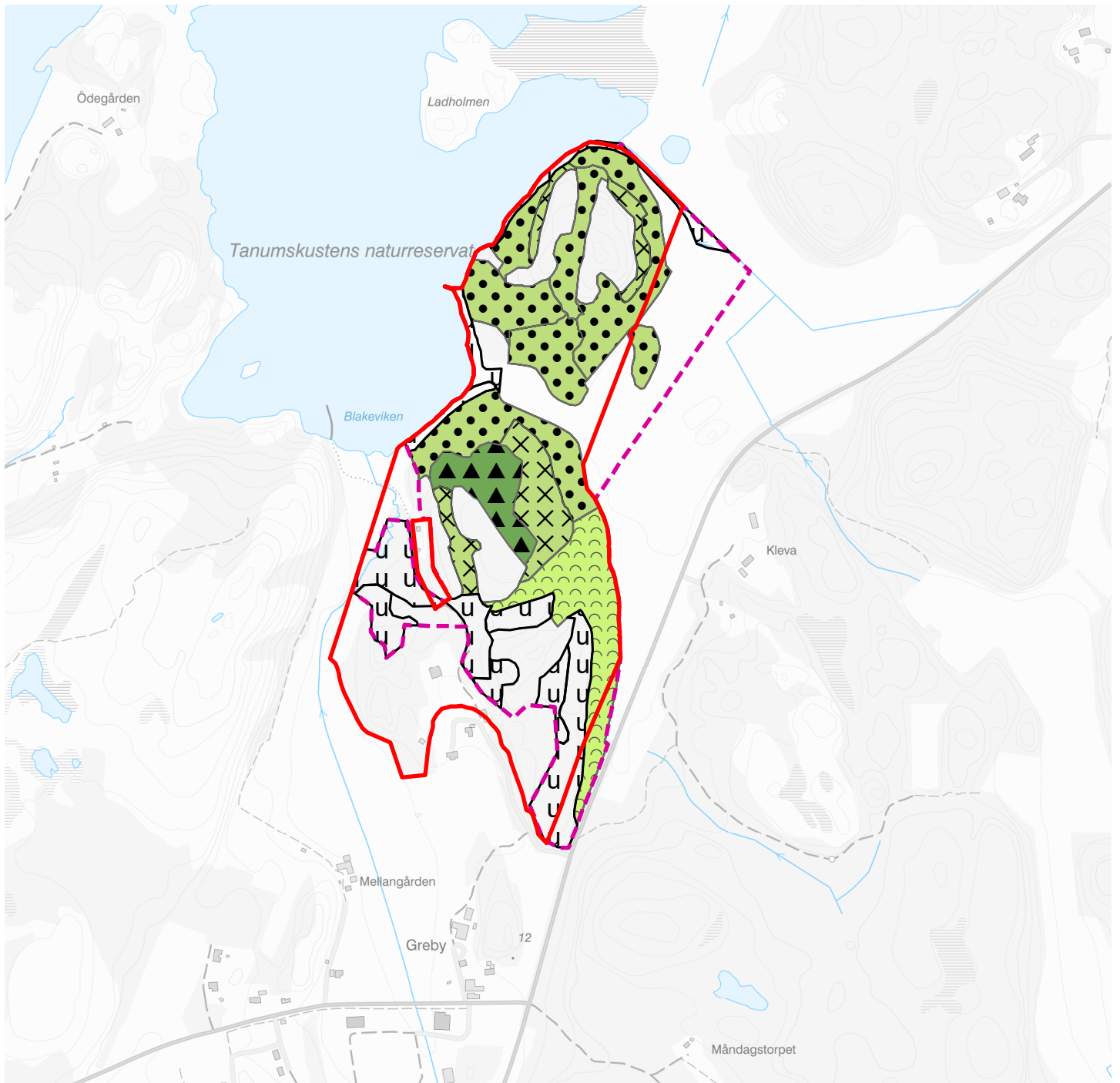
Bilaga 2a. Naturtypskarta

Bilaga 2b. Utvecklingsmark

Bilaga 2c. Utvecklingsmark

Bilaga 2a. Natura 2000-naturtypskarta, Kleva SE0520165, Tanums kommun

- Natura 2000 habitatdirektivet, befintlig avgränsning Kleva
- Förslag ändring av N2000-gräns Kleva, Gäller ej innan regeringsbeslut är fattat.

Natura 2000-naturtyper

- Taiga - 9010
- Nordlig ädellövskog - 9020
- Trädklädd betesmark - 9070
- Näringsfattig ekskog - 9190
- Utvecklingsmark

Utvecklingsmarkerna håller inte Natura 2000-naturtypsklass idag, men kommer att göra det på sikt. Utvecklingsmarken är viktig för att Natura 2000-naturtyperna ska uppnå gynnsamt tillstånd.

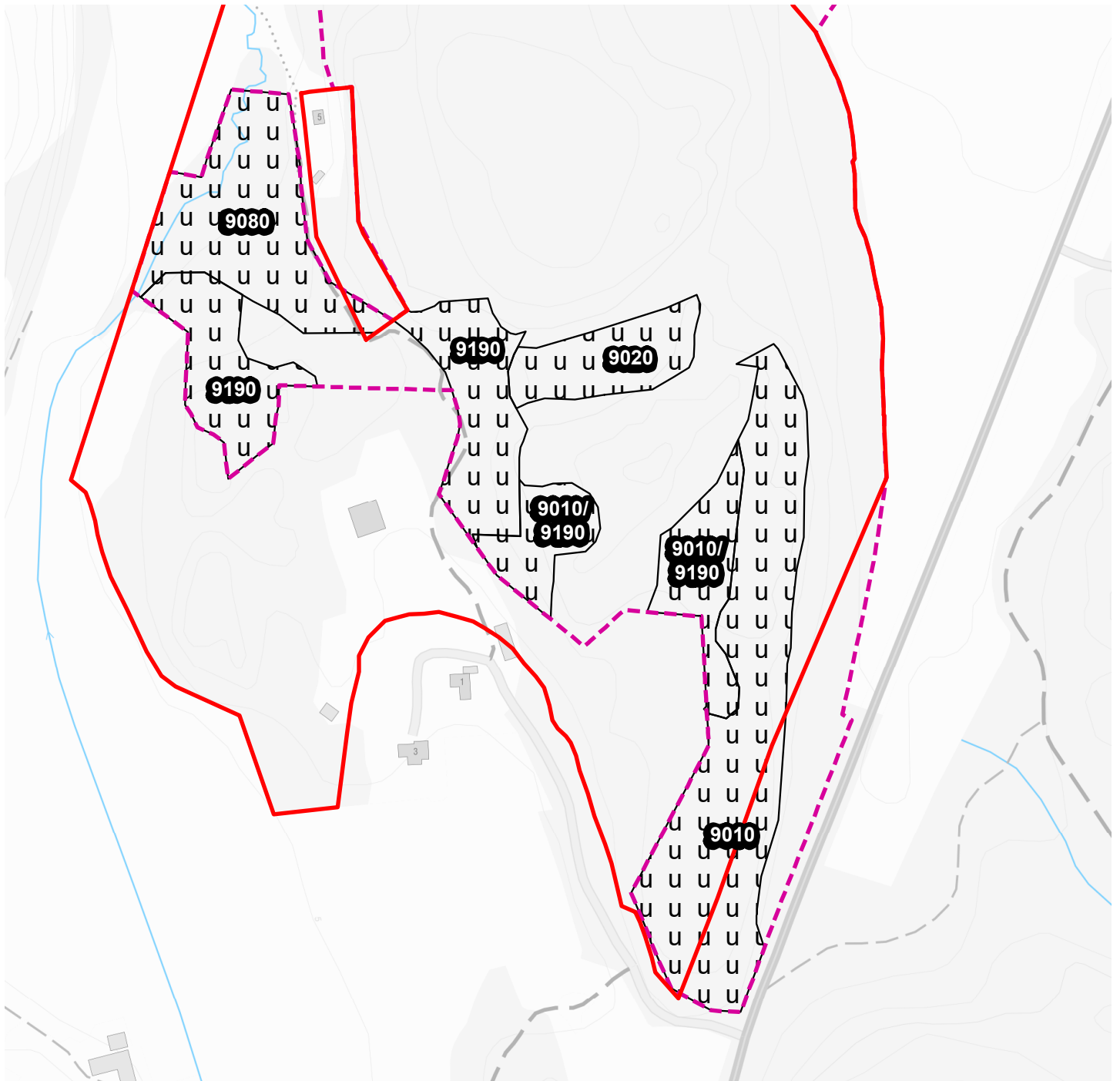
LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Skala (i A4): 1:10 000

0 100 200 300 Meter

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

bilaga 2b. Natura 2000-naturtypskarta, Kleva SE0520165, Tanums kommun - Utvecklingsmarker

- Natura 2000 habitatdirektivet, befintlig avgränsning Kleva
- Förslag ändring av N2000-gräns Kleva, Gäller ej innan regeringsbeslut är fattat.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Utvecklingsmark med målnaturtyper

 Utvecklingsmark

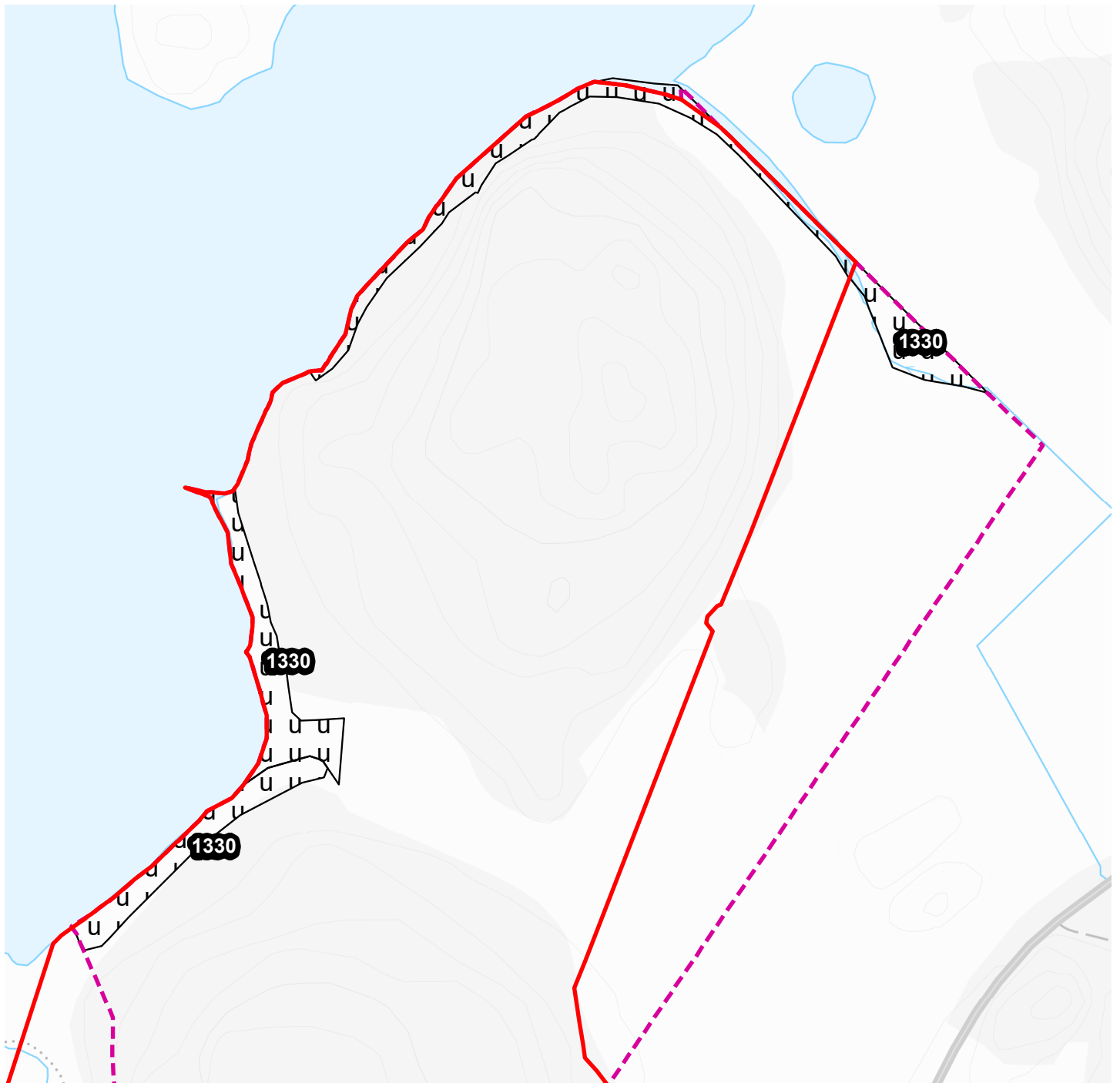
- 1330 - Salta strandängar
- 9010 - Taiga
- 9080 - Lövsumpskog
- 9020 - Nordlig ädellövskog
- 9190 - Näringsfattig ekskog

Utvecklingsmarkerna håller inte Natura 2000-naturtypsklass idag, men kommer att göra det på sikt. Utvecklingsmarken är viktig för att Natura 2000-naturtyperna ska uppnå gynnsamt tillstånd.

0 100 200 300 Meter

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2c. Natura 2000-naturtypskarta, Kleva SE0520165, Tanums kommun - Utvecklingsmarker

- Natura 2000 habitatdirektivet, befintlig avgränsning Kleva
- Förslag ändring av N2000-gräns Kleva, Gäller ej innan regeringsbeslut är fattat.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Utvecklingsmark med målnaturtyper

- Utvecklingsmark
- 1330 - Salta strandängar

Utvecklingsmarkerna håller inte Natura 2000-naturtypsklass idag, men kommer att göra det på sikt. Utvecklingsmarken är viktig för att Natura 2000-naturtyperna ska uppnå gynnsamt tillstånd.

